



Schriftelijke Statenvragen van de Statenfractie van Forum voor Democratie over Mededeling review Oostvaardersplassen, ingediend op 13 november 2024, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 17 december 2024 (3339288).

Inleiding op de beantwoording:

Voordat we overgaan tot beantwoording van de vragen willen wij het volgende graag meegeven. Veel vragen die u stelt, richten zich op dierenwelzijn. Dit onderwerp valt onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Staatsbosbeheer heeft daarnaast als beheerder en eigenaar van het gebied ook een eigen verantwoordelijkheid en rol. De provincie heeft daar geen directe rol in.

Vragen:

1. *Kan het college zich de vergadering van 26 september 2018 nog herinneren waarin Gedeputeerde Hofstra toezegging heeft gedaan om het rapport van *** ingediend door PVV te betrekken bij een vervolg-onderzoek en vervolg- monitoring Heckrunderen Oostvaardersplassen?*

Antwoord:

Ja, wij herinneren ons nog de toezegging van de gedeputeerde om het rapport te betrekken bij de verdere uitvoering van het beleidskader. Het rapport is daarom ook richting Staatsbosbeheer doorgeleid.

2. *Zo ja, zou College dan concreet de punten willen noemen van rapport Rundveedierenarts *** waar nou daadwerkelijk iets mee gedaan is, voor de verbetering dierenwelzijn Heckrunderen Oostvaardersplassen?*

Antwoord:

Het rapport van de heer Hegen is door Staatsbosbeheer samen met vele andere adviezen benut bij het opstellen van het Managementplan Oostvaardersplassen. Staatsbosbeheer heeft op 12 mei 2020 ons het managementplan ter instemming aangeboden en we hebben dit document met u gedeeld.

3. *Is het het college bereid inhoudelijk te reageren op het rapport Rundveedierenarts *** en zijn er ook bewust genoemde aanbevelingen/ punten bewust buiten beschouwing gelaten?*

Antwoord:

Gezien onze rol en positie reageren we daar inhoudelijk niet op. Het is aan Staatsbosbeheer om daar als uitvoerende organisatie op een correcte manier mee om te gaan.

4. *Heeft het college kennis genomen van het boswachtersblog van Staatsbosbeheer 22 november 2018 over het onderzoek zenderen Heckrunderen en Woo-document van de WUR (Wageningen Universiteit)? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord:

Destijds hebben we kennis genomen van het boswachtersblog. De WOO-documenten van de WUR kennen wij niet.

5. Zo ja, is het College bereid de uitslagen van dit onderzoek met Provinciale Staten te delen? Deze onderzoeksrapporten zijn nooit openbaar gemaakt door Staatsbosbeheer.

Antwoord:

Navraag bij Staatsbosbeheer levert het volgende op:

Het onderzoek waaraan gerefereerd wordt, was een onderzoek van o.a. de WUR. Voor de WUR was het hoofddoel van dit onderzoek het testen van GPS-zenders en maagzondes bij grote herbivoren vóórdat deze zouden worden ingezet bij natuurbeschermingsprojecten in Afrika, zoals bijvoorbeeld voor de bescherming van neushoorns tegen stroperij.

Gelet op de situatie, waarbij er een zelfstandig onderzoek is uitgevoerd door o.a. de WUR en waar de provincie verder geen betrokkenheid bij of rol in heeft gehad, is het niet aan ons om daarover te communiceren.

Uit Woo-documenten van 5 november 2018 van de WUR staat dat: De sterfte van Heckrunderen in de Oostvaardersplassen aan het einde van de winter veroorzaakt veel maatschappelijke onrust. Heckrunderen verhogen de efficiëntie van hun verteringssysteem om om te gaan met de verminderde kwaliteit aan voedsel in de winter. Dit heeft onbekende gevolgen voor hun lichaamsconditie. Om dit beter te begrijpen willen we inzicht krijgen in de habitatkeuze en thermo regulatie van Heckrunderen. Voor het onderzoek is het noodzakelijk 20 Heckrunderen te vangen, zenderen en observeren. Deze runderen zijn destijds gezegendert met een LoRa-zender.

6. Wanneer zijn deze zenders bij de Heckrunderen in de Oostvaardersplassen verwijderd? Ook dat is nooit gecommuniceerd door Staatsbosbeheer. En wat zijn de kosten geweest van dit onderzoek? Wat waren de bijdrage vanuit de provincie direct of indirect via staatsbosbeheer?

Antwoord:

Navraag bij Staatsbosbeheer levert het volgende op:

Deze zenders zijn na 2021 verwijderd door de uitvoerder van het onderzoek. De kosten van het onderzoek - inclusief omhangen en verwijderen zenders - waren voor de uitvoerder van het onderzoek en dus niet voor Staatsbosbeheer of de provincie en daarom is er ook niet door ons over gecommuniceerd.

7. Waarom is de informatie t.a.v. de uitslagen van dit onderzoek geheim gebleven? Zou het college alle onderzoeksresultaten willen delen met Provinciale Staten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Het is ons niet bekend wat er met de uitslagen van het onderzoek gebeurd is. Het is niet aan ons om de uitslagen van het onderzoek te delen, temeer omdat de provincie daar ook geen verdere betrokkenheid bij heeft gehad.

8. Heeft het College de sectierapporten van toxicoloog *** van de Gezondheidsdienst voor Dieren uit Deventer tot zich genomen over de doodsoorzaak vergiftiging Jacobskruiskruid bij de Heckrunderen en overig grazers in de Oostvaardersplassen?

Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe heeft college gehandeld na het verkrijgen van deze informatie en is het college bereid deze vooralsnog te delen met provinciale staten?

Antwoord:

Wij kennen de sectierapporten waarnaar verwezen wordt niet.

Er is veel geschreven over het Jacobskruiskruid; er zijn verschillende inzichten over deze plant. De monitoring van de gezondheid van de groter grazers in de Oostvaardersplassen valt onder de verantwoordelijkheid van Staatsbosbeheer als eigenaar en beheerder van het gebied.

Wij spelen daarin geen rol.

9. *Zo ja, Is het College bereid om alle sectierapporten vergiftiging Jacobskruiskruid en andere ziektes van de Gezondheidsdienst voor Dieren uit Deventer inclusief leverbot op te vragen bij Staatsbosbeheer en die te delen met Provinciale Staten.*

Antwoord:

Omdat de verantwoordelijkheid voor het beheer van het gebied bij Staatsbosbeheer ligt, zien wij geen aanleiding om dat te doen.

10. *Is het College bekend met het persbericht , Grote grazers Oostvaardersplassen drinken al jaren zwaar vervuild drinkwater uit mei 2021?
Zo nee, waarom niet?*

Antwoord:

Wij zijn niet bekend met een persbericht. Er zijn wel artikelen in de pers over dit onderwerp verschenen. Destijds hebben we over dit onderwerp ook vragen van Provinciale Staten beantwoord. Graag verwijzen we naar de [beantwoording](#) van de vragen die op 14 mei 2021 over dit onderwerp zijn gesteld. Ook de waterkwaliteit voor de in het gebied in het wild levende dieren valt onder de verantwoordelijkheid van de beheerder van het gebied.

11. *Zo ja, is college bereid om alle uitslagen van alle wateronderzoeken van de Gezondheidsdienst voor Dieren en Waterschap Zuiderzeeland uit 2020 t.a.v. de Oostvaardersplassen op te vragen bij Staatsbosbeheer en daarna te delen met Provinciale Staten? Zo, nee waarom niet?*

Antwoord:

Zoals destijds gemeld bij de beantwoording van de vragen die op 14 mei 2021 zijn gesteld, zien wij daar geen aanleiding toe.

12. *Is het college bekend met boswachtersblog van 20 april 2021 van staatsbosbeheer over meerjarig onderzoeksprogramma op het vlak van waterpeilbeheer/begrazingsbeheer/diergezondheid en het grazige deel van de Oostvaardersplassen uitgevoerd door de Universiteit van Amsterdam? Zo, nee waarom niet? Zo ja, zijn er al resultaten bekend van dit onderzoek? En draagt de provincie hier financieel aan bij? Zo, ja hoeveel?*

Antwoord:

Ja, wij zijn bekend met de blog en de onderzoeksagenda. Vanuit verschillende potjes heeft de provincie een financiële bijdrage geleverd aan deze onderzoeksagenda (Natura-2000 beheerplan en vanuit beleidskader beheer Oostvaardersplassen).

Navraag bij Staatsbosbeheer levert het volgende op:

Het promotieonderzoek naar de nutriëntenkringloop in het moeras heeft in de afgelopen vier jaar plaatsgevonden en dit wordt momenteel afgerond met een thesis. Het kennissymposium van Nationaal Park Nieuw Land van 8 november 2024 werd georganiseerd rond het thema van deze promotie.

Het promotieonderzoek naar diergezondheid is nog volop gaande. De eerste publicatie van de promovendus is in voorbereiding. In overleg met de WUR wordt bekeken of de concept-gegevens al beschikbaar gesteld kunnen worden voor de evaluatie van het beleidskader.

Het promotieonderzoek naar de nutriëntenkringloop in het grazige deel is nog volop gaande. Verwacht wordt dat de eerste tussenresultaten in 2025 gepubliceerd worden.

Het onderzoek naar 25 jaar begrazingsbeheer in de Oostvaardersplassen wordt komende zomer afgerond. De concept-gegevens worden door Staatsbosbeheer beschikbaar gesteld om mee te nemen in de evaluatie van het beleidskader.

13. *Zou het college uit kunnen leggen, waarom de gemiddeld 70.000 -100.000 ganzen nooit zijn meegenomen in het nieuwe beleid van de Oostvaardersplassen/ rapport van ****? 6-8 ganzen eten gras als 1 rund.*

Zo nee waarom niet?

Antwoord:

Er komen in het grazige deel van de Oostvaardersplassen gemiddeld geen 70.000-100.000 ganzen voor, zelfs niet gemiddeld in het hele Oostvaardersplassengebied. In de afgelopen jaren bedroeg het gemiddeld aantal ganzen in het grazige deel ongeveer 7.000, waarbij de maximale aantallen tussen de 10.000 en 30.000 konden liggen.

De Commissie Van Geel heeft in haar advies rekening gehouden met allerlei zaken die spelen in het gebied - waaronder ganzen - die van invloed kunnen zijn op de gebiedsontwikkeling. De Commissie Van Geel adviseert om het aantal grote grazers - en daarmee de begrazingsdruk - terug te brengen naar de situatie zoals die halverwege tot eind jaren '90 was. In die tijd waren de aantallen ganzen per hectare grasland in de Oostvaardersplassen ook al hoog omdat het areaal grasland toen lager was dan nu.

Er is wat ons betreft dan ook geen sprake van een relevante omissie in het rapport van de Commissie Van Geel op dit punt.

De stellingname dat 6-8 ganzen net zoveel gras eten als één rund is naar ons idee niet juist. Eén rund eet ongeveer net zoveel als 65 brandganzen. Een rund of paard eet ongeveer 10,5 kg droge stof per dag en een brandgans ongeveer 160 gram droge stof per dag.

14. *Is het college bereidt om de adviezen van de gezondheidsdienst voor dieren uit Deventer, gegeven aan staatsbosbeheer vanaf 1996, op te vragen bij de GD Deventer en te delen met provinciale staten? Zo nee, waarom niet?*

15. *Is het college bereidt de adviezen van de gezondheidsdienst voor dieren uit Deventer inclusief de opvolging of afwijzing van de adviezen met onderbouwing vanaf 1996, via staatsbosbeheer op te vragen en te delen met provinciale staten?*

Antwoord op vraag 14 en 15:

Vanwege de afwezigheid van enige rol of positie van de provincie in dit vraagstuk zien wij geen aanleiding om dit te doen.

16. *Wat waren de kosten van deze adviezen vanaf 1996?*

Antwoord:

Wij kunnen melden dat sinds de vaststelling en de uitvoering van het beleidskader in 2018 de monitoringskosten gedekt worden vanuit de provinciale subsidie voor extra beheerkosten Oostvaardersplassen.

Van de periode vóór 2018 hebben wij geen gegevens kunnen terugvinden.

17. *Heeft het college kennis genomen van het nieuwsuur item over dioxine op 2 december 2020 over dioxine in vlees koninkpaarden Oostvaardersplassen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is het college bereid deze onderzoeksresultaten te delen met Provinciale Staten?*

Antwoord:

Ja, wij hebben kennisgenomen van het nieuwsitem waarnaar verwezen wordt. Ook in het NRC heeft destijds een artikel gestaan over dit onderwerp.

Zoals ook aangegeven bij de beantwoording van vraag 8 worden de sectierapporten en andere onderzoeksresultaten over de dieren in de Oostvaardersplassen niet met ons gedeeld.

Omdat het hier gaat om dierenwelzijn is de minister van LNV het bevoegd gezag. Overigens zijn nagenoeg alle sectierapporten en andere onderzoeksrapporten openbaar gemaakt en terug te vinden op de [website van Staatsbosbeheer](#).

18. *Is dit vlees ook getest op PFAS aangezien de vissen uit de Oostvaardersplassen vol met PFOS zitten? (waterschap zuiderzeeland vergaderstuk uit 06-06-2023)*

Antwoord:

Navraag bij Staatsbosbeheer heeft opgeleverd dat voor de paarden en de edelherten geen onderzoek gedaan is naar de aanwezigheid van PFAS.

19. *Is het college bereidt om alle hierboven gevraagde informatie mee te nemen in de review? Zo nee, kan het college dan per informatiebron aangeven waarom deze niet relevant geacht wordt om mee te nemen in de review?*

Antwoord:

In de startnotitie, zie PS-mededeling [Proces en kaders uitvoeren wetenschappelijke review beleidskader Oostvaardersplassen met daarin bijgesloten de Startnotitie](#), zijn het doel en de uitvraag duidelijk omschreven. Deze review, zoals te lezen in de zojuist genoemde startnotitie, is niet bedoeld om opnieuw het gesprek te voeren over hoe het beleid voor de Oostvaardersplassen ingevuld moet worden.

Niet alle hierboven aangehaalde vraagstukken vallen onder en hebben betrekking tot de uitvoering van het beleidskader. Dus nee, wij zijn niet van plan om alle hierboven benoemde vraagstukken mee te nemen in de review.

20. *Is het college bereidt om een echt onafhankelijke dierencommissie op te zetten t.a.v. de Oostvaardersplassen en dit idee mee te nemen in de review?*

Antwoord:

De provincie is niet verantwoordelijk voor het dierenwelzijn van de in het wild levende dieren. Het ligt dan ook niet in de rede dat we hiervoor een commissie in het leven roepen.

Overigens is er al jaren een Veterinaire Commissie Oostvaardersplassen waarin de Gezondheidsdienst voor Dieren, Wageningen Universiteit en een dierenarts zitting hebben en die Staatsbosbeheer adviseert over het beheer van de grote herbivoren.

21. *Kan het college de vragen los van elkaar beantwoorden en zo nee, waarom niet?*

Antwoord:

Ja, dat hebben wij gedaan.